

Dnr KFN 2021/0171

Svar på remiss - Från kris till kraft, återstart för kulturen

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar

1. besvara remissen enligt övervägande
2. att paragrafen justeras omedelbart.

Beskrivning av ärendet

Covid-19-pandemin har inneburit, och innebär fortfarande, stora utmaningar för kulturlivet i Sverige. Restriktioner har lett till en djup kris för kulturutövare och verksamheter som är beroende av en besökande publik, för dessa grupper innebär restriktionerna i praktiken ett näringsförbud. Utredningen menar att offentliga insatser kommer behövas minst ett par år efter pandemin för att säkerställa den kulturella infrastrukturens fortlevnad och kulturlivets utveckling.

Utredningens direktiv kan sammanfattas i fyra teman:

- Sammanfatta konsekvenser av pandemin för kulturen
- Identifiera vilka insatser som behövs för kulturens återstart
- Synliggöra nya sätt att tillgängliggöra kultur som utvecklats under pandemin
- Identifiera strukturella problem inom kultursektorn och föreslå åtgärder för att stärka kultursektorns hållbarhet.

Utredningen har valt att genomföra uppdraget med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen: självständighetsmålet, delaktighetsmålet och samhällsmålet. Bland annat lyfts deltagandet i kulturlivet fram. Redan före pandemin påverkades kulturvanor av till exempel utbildning, bostadsort, kön och ålder. Exempelvis tar personer med lägre utbildningsnivå och personer som bor på landsbygden i lägre utsträckning del av offentligt finansierad kultur än personer med hög utbildningsnivå och boende i storstäder. Det finns nu en oro inom kultursektorn att pandemin förstärker dessa skillnader eftersom arbetet med att bygga upp relationer till nya grupper har avbrutits. Utredningen bedömer därför att det behövs insatser för att återskapa dessa relationer och bredda deltagandet i kulturlivet återigen.

Utredningen syftar till att dels bidra till goda förutsättningar för kultursektorns återstart och utveckling efter Covid-19-pandemin, dels möjliggöra att Sverige har ett starkt, hållbart och oberoende kulturliv i alla delar av landet. För att uppnå detta krävs både tidsbegränsade satsningar

Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande	Datum
---	--------------------	-------

på kulturens återstart 2022-2023 samt långsiktiga insatser som hanterar strukturella problem.

Utredningen lyfter fram ett stort antal förslag på insatser. Varbergs kommun har valt att fokusera på de förslag som primärt berör den kommunala verksamheten. Utredningen bedömer att förslagen inte får direkta konsekvenser för det kommunala självstyret.

Beslutsunderlag

1. Beslutsförslag 28 december 2021
2. Remiss - Från kris till kraft. Återstart för kulturen.
3. Från kris till kraft. Återstart för kulturen (SOU 2021:77)

Övervägande

Utredningen Från kris till kraft, Återstart av kulturen, beskriver kulturens utmaningar på ett pedagogiskt sätt och de statliga insatser som föreslås är överlag genomtänkta och välgrundade. Det uppstår en tydlighet när utredningen utgår ifrån de nationella kulturpolitiska målen: självständighetsmålet, delaktighetsmålet och samhällsmålet. Kulturen behöver stöd både gällande återstarten efter pandemin och gällande att bygga ett starkt och långsiktigt hållbart kulturliv. I skrivande stund har nya restriktioner precis införts från den 23 dec 2021 och återigen blir kulturbranschen en av de mest drabbade. På grund av nya restriktioner och fortsatt stor spridning av Covid-19 i samhället kan de tidsbegränsade krisstöden behöva förlängas rent tidsmässigt.

Varbergs kommun vill lyfta fram följande:

1. För många kulturutövare och kulturverksamheter var de ekonomiska villkoren svåra redan innan pandemin. För att konstnärer ska kunna arbeta enligt självständighetsmålet är det avgörande med ekonomiska stöd för annars riskerar Sverige att få ett kulturliv där konst måste anpassas enbart efter efterfrågan.
2. Många av åtgärdsförslagen i utredningen syftar till att stärka kulturlivets mångfald. Om förslagen inte genomförs riskerar kulturlivet att utarmas på kompetens och återväxten av kulturutövare kan påverkas på lång sikt. Under de år pandemin pågått har många konstnärer, musiker med flera valt att lämna sina konstnärliga yrken, dessutom har många yngre medborgare nu valt bort den typen av arbete på grund av den osäkra inkomstkällan. Det kan komma att leda till svårighet att rekrytera redan svårrekryterade yrkesgrupper såsom orkestermusiker eller kulturskolelärare.
3. Pandemin har medfört att fler aktörer tillgängliggjort sin verksamhet digitalt. För kommuner och andra offentligt finansierade aktörer har det dock inneburit ett intäktstapp då det varit svårt att ta betalt för det digitala utbudet. Utredningen lyfter fram att kulturverksamheternas anslag behöver förstärkas om den

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande	Datum
----------------------	--------------------	-------

digitala verksamheten ska fortsätta, annars riskerar den digitala utvecklingen gå ut över behoven av kulturen som analog kultur och kulturens fysiska mötesplatser. Varbergs kommun vill understryka vikten av den digitala verksamheten som byggts upp inte får vara på bekostnad av fysiska mötesplatser och analoga kulturupplevelser. Efterfrågan på samordning gällande intäktsmodeller och . kring upphovsrättsliga frågor är stor.

Den föreslagna satsningen på digitalisering av kulturarvssektorn välkomnas och det är viktigt att det poängteras att behovet finns inom både statliga, regionala, kommunala och ideella verksamheter.

4. Biblioteksverksamheten har redan idag ekonomiska utmaningar gällande ökade kostnader för e-böcker och med stor sannolikhet kommer efterfrågan på e-bokslån även fortsatt öka. I Varbergs kommun har dock e-bokslån legat stabilt senaste åren medan de fysiska utlånen ökat. Det finns en stor efterfrågan efter fysiska böcker och fysiska arrangemang och besök på bibliotek.
En utredning för att ta fram formerna för en nationell samordning av bibliotekens utlån av e-böcker välkomnas.
5. Kulturrådets utvecklingsbidrag till kommunala kulturskolan har, betytt väldigt mycket för verksamheten. Kulturskolan är i många fall grunden till att skapa framtida kulturutövare samt ger barn och unga konstnärliga upplevelser och stärkt självförtroende. Ett förstärkt och permanent stöd betyder mycket för verksamhetens framtida utveckling. För att möjliggöra ett långsiktigt och genomtänkt arbete föredras ett flerårigt bidrag. Utredningen föreslår regeringen att utreda möjligheten till större ekonomisk långsiktighet för statliga och regionala institutioner.
6. En utredning för att analysera om det behövs ytterligare insatser för att främja en jämlik tillgång till kulturskoleverksamhet i hela landet föreslås. Varbergs kommun välkomnar en sådan utredning.
7. Utredningen lyfter fram problematiken mellan kulturutövare, kulturarrangörer och kultur i skolan. Viktigt att lägga det ansvaret hos Skolverket och att Skolverket får ett uppdrag att främja samarbetet samt stärka kunskapen om vikten av kultur i skolan.
8. Förslag finns gällande att förstärka kultursamverkansmodellen permanent. Positivt att utredningen poängterar att förstärkningen bland annat ska användas till att skapa samarbeten mellan regionala kulturverksamheter, kommunala kulturverksamheter, det fria kulturlivet och ideella kulturaktörer.
9. Kommuner behöver generellt sett stöd i arbetet med kulturella och kreativa näringar - KKN och det vore önskvärt med en nationell samordning för att förhöja kompetensnivån.
10. Det finns en allmän farhåga gällande när statliga bidrag förstärks och kommunerna generellt står inför stora ekonomiska utmaningar idag och framåt. Kommunala anslag till kultur minskar i många kommuner och det kan bli svårt att svara upp från kommunerna när det krävs ekonomiska och personella insatser för att ta del av de

J sterandes signatur ,JJ'- yG'	Utdragsbestyrkande	Datum
---	--------------------	-------

statliga satsningarna. Viktigt att det beaktas när det beslutas om insatser till den konstnärliga infrastrukturen eller andra offentliga aktörer. Utredningen lyfter fram att många aktörer ställer sig frågan hur staten skulle agera i en situation där eventuella regionala och kommunala neddragningar av kulturstöd blir verklighet.

Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande	Datum
---	--------------------	-------